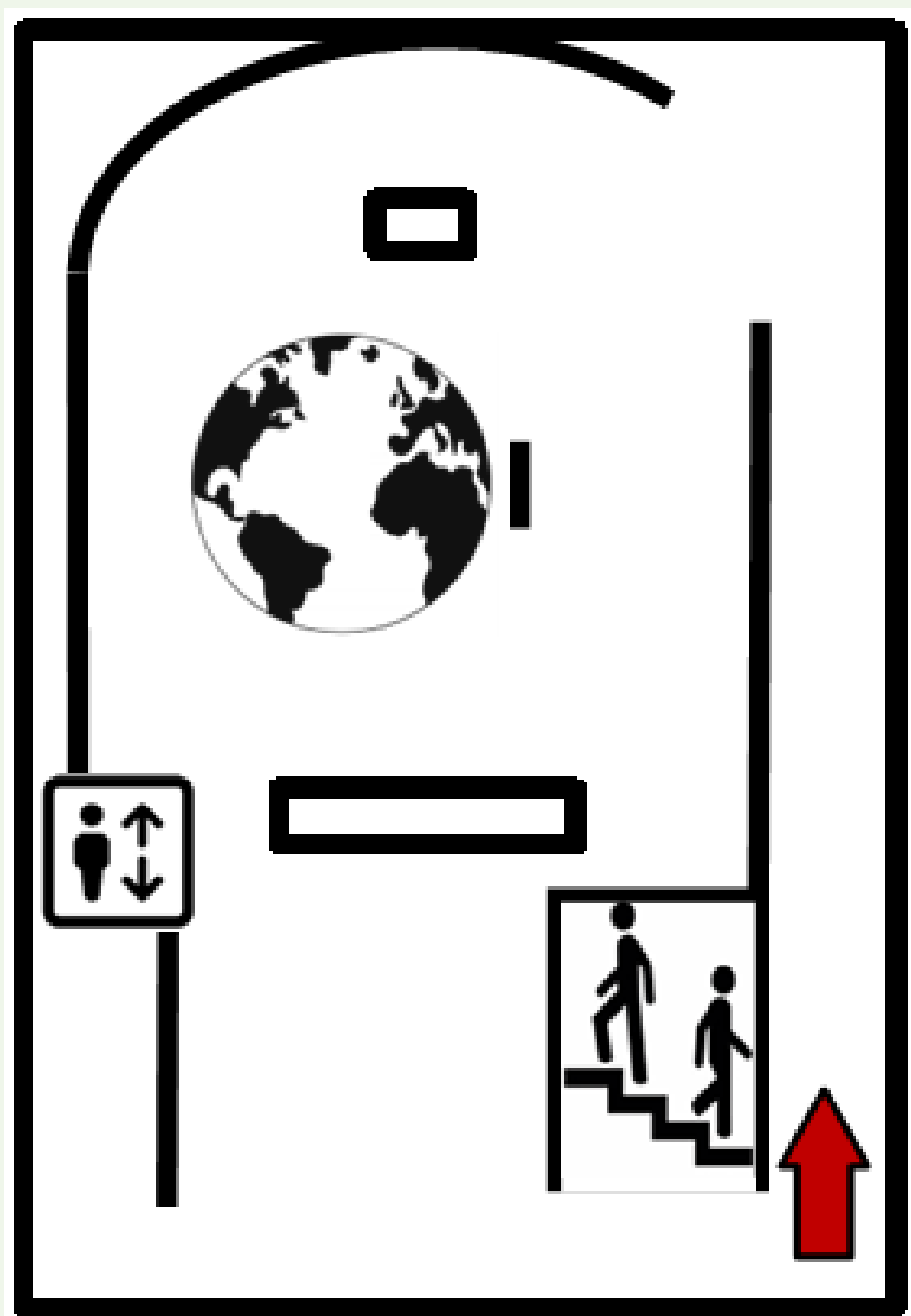

WELKOM IN HET MOLENMUSEUM IN DE WERELD VAN WINDMOLENS

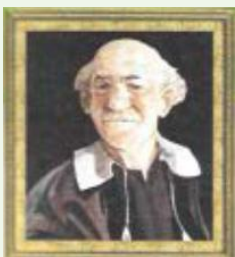
U start bij de rode pijl, naast de trap:

In de afgelopen vier eeuwen stonden in deze streek meer dan 1200 windmolens. Op een zeker moment 650 molens tegelijk.

Een enorme bedrijvigheid, veel lawaai, overal geuren. Bootjes, vloten en schepen voeren af en aan.

Aan de linkerkant ziet u de portretten van acht gidsen uit die tijd. Zij hebben veel verhalen te vertellen.

Cornelis van Uitgeest,
Uitvinder (16e eeuw)

Claes Caescoper,
Handelaar (17e eeuw)

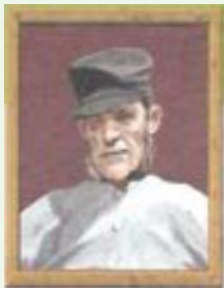

Aafje Gijsen,
Rijke juffrouw (18e eeuw)

Evert Smit,

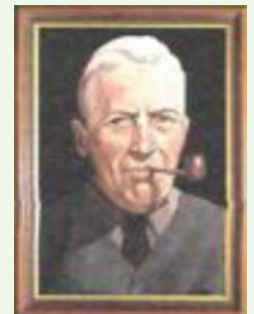
*Zakenman, handelaar en
scheepseigenaar (18e en 19e eeuw)*

Piet Timmer,
Molenwerker – arbeider (19e eeuw)

Pieter Boorsma,

*Molenmaker en schrijver
(19e en 20e eeuw)*

Frans Mars,
*Molenliefhebber en kunstenaar
(20e eeuw)*

Tim Doeves,

Molenaar (20e en 21e eeuw)

U loopt nu de gang in.

Links:

U ziet hier diverse producten van de
Zaanse molens:

hennepvezel, meel, snuif,
pruikenpoeder, mosterd,
verfpigmenten, laken, tabak, cacao,
specerijen, hout, olie, papier

Rechts:

Videowand met doorkijkjes naar het werk
in de molen.

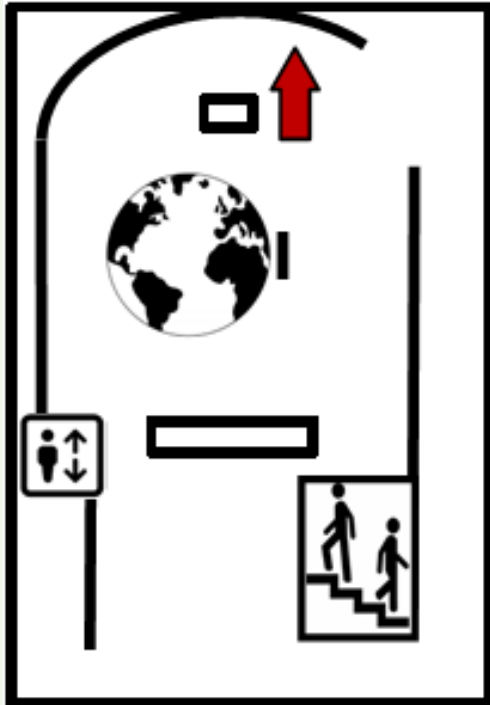
Wees even stil en luister. Zo klinkt een
werkende molen, een houten fabriek.

Aan het eind van de gang:

Faam

Houten beeld met engel, zij
kondigt iets moois aan.

Het Molenpanorama

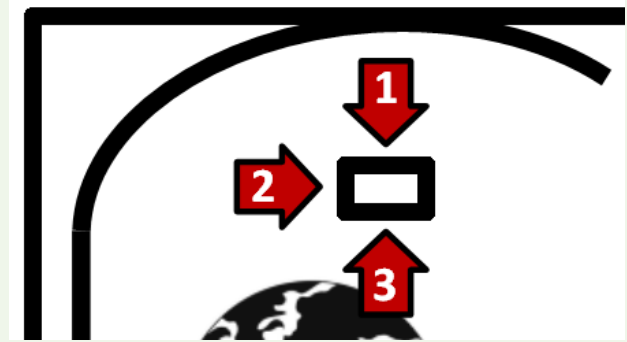
Geschilderd door
Frans Mars.

Dit is een beeld van de oostoeever van de Zaan, met 55 molens, zoals het er 200 jaar geleden uitgezien moet hebben.

Frans Mars en Pieter Boorsma hebben samen de vereniging De Zaansche Molen opgericht in 1925.

Via het scherm op de paal kunt u de namen van de 55 molens en hun functies bekijken.

**Tegenover het
panorama:**

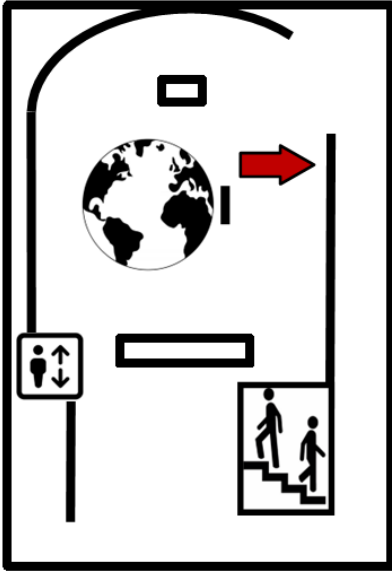
Gouden tijden

Er was een groot verschil tussen rijk en arm.

1. Hier zien we het echtpaar Honig met rond hen voorwerpen die de rijkdom etaleren: Portret van Cornelis Honig, Glazen jachtje, Turkse theetent, en een Zaanse stoelklok, geldkist, hoge hoed, wandelstok, portemonnee, beschilderde tabaksdoos, tondeldoos.

2. Sierborden van Delftsblauw aardewerk, deze werden populair in periode 1650-1750.

3. Buste Adriaan Honig, plus zilveren modellen als jubileumgeschenken van het personeel aan de betreffende firma.

Molentaal

-De rode lantaarn werd gebruikt voor communicatie tussen watermolens om te seinen dat er niet meer of juist wel bemaald moest worden, afhankelijk van het waterpeil.

-Als er iets heel speciaals te vieren was, werd de molen 'mooi' gezet; een bruiloft of bijvoorbeeld een koninklijk bezoek. Er werd gebruik gemaakt van 'mooimakersgoed', grote houten figuren en korven die in de wieken worden gehangen.

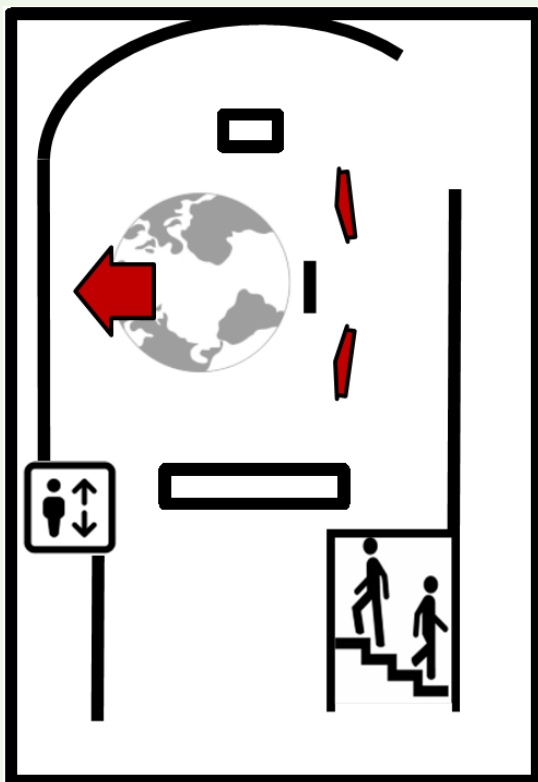
-Twee modellen van brons:
Een staat voor vreugde
en een staat voor rouw

← Projectie wereldbol:

In de molens in de Zaanstreek werden grondstoffen van over de hele wereld verwerkt tot diverse producten.

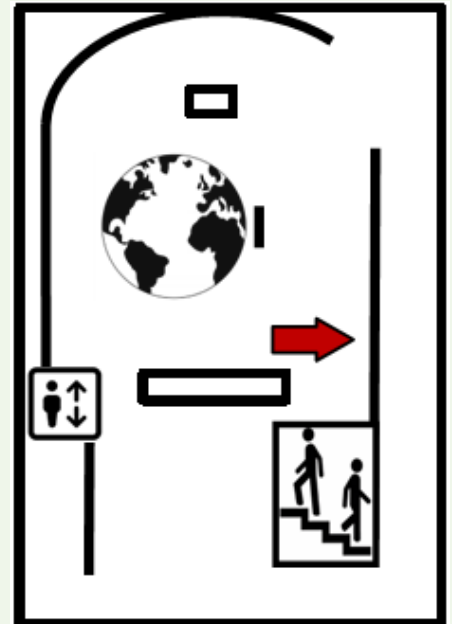
Ontdek via de animaties op het grote scherm wat er gemaakt werd en waarvan.

Grote vitrine met modellen:

Op twee schermen tegenover de vitrine worden de verschillende molens benoemd en uitgelegd.

Vervoer

De naam van het motorschip 'Olievos' komt van een echte vossenstaart om gemorste olie te verwijderen.

Glazen jachtje voor pleziervaart

Een 'molenpluut', een roeiboort waarmee molenwerkers de Zaan overstaken naar hun werk.

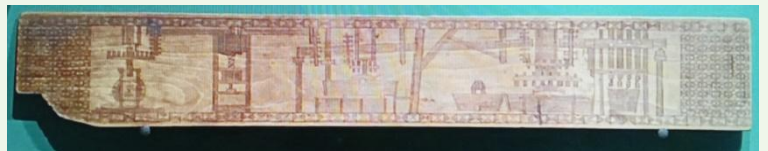
Volkskunst

- Eenvoudig molentje met draaiende wieken dat op een schutting geplaatst werd.

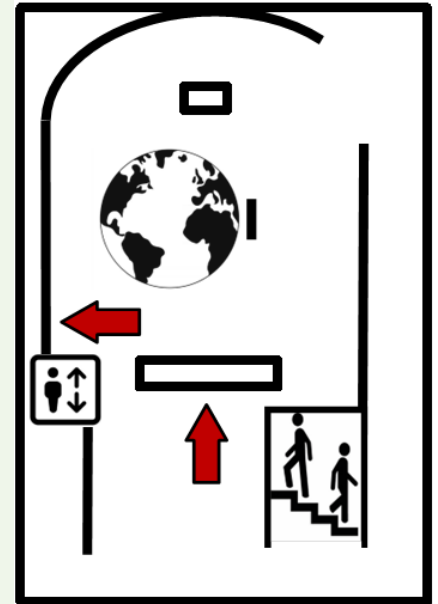
- Deze houten modellen werden gemaakt voor speciale gebeurtenissen en geven een realistisch beeld van hoe de molens eruit zagen.

- Een liniaal, versierd met werktuigen uit papiermolens.

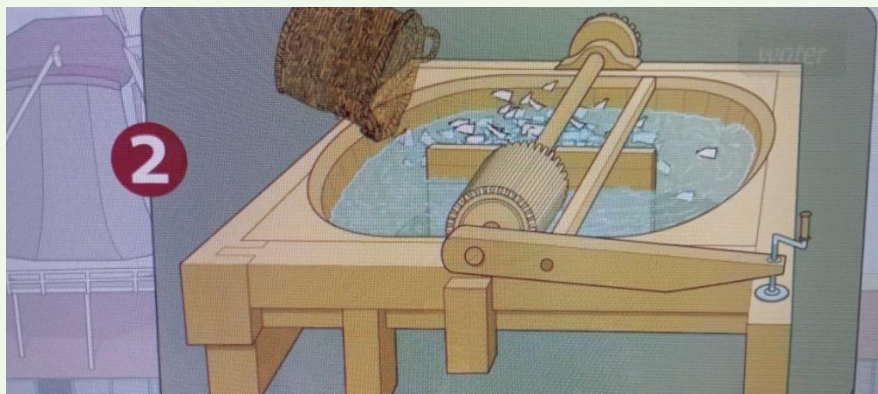

- Een houten schooltas, beschilderd met een standerdmolen.

Modellen: van het papiermaken

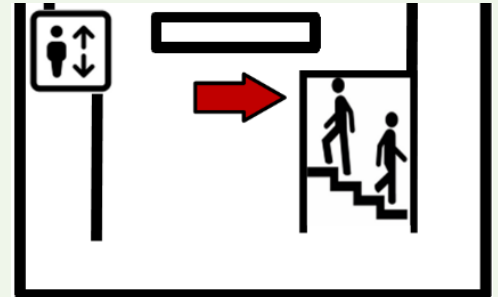

Papiermolen De Eendragt
De animatie toont het proces
van oude kleding naar papier.

Schade

Ongeveer een kwart van alle Zaanse molens kwam door brand aan zijn einde.

Links:

-Brandblusgereedschap:

‘Hozer’ van molen Het Windei

Bij brand schepte het molenpersoneel met de ‘hozer’ water uit de sloot en gooide dit in de richting van de brandhaard.

Door de vorm van de hozer lukte het om het water tot onder de kap te gooien.

In de vitrine:

-Brandemmer, blusemmer van leer

-Model van verfmolen De Uil. De molen is door blikseminslag verbrand in 1899.

Van wind naar motor

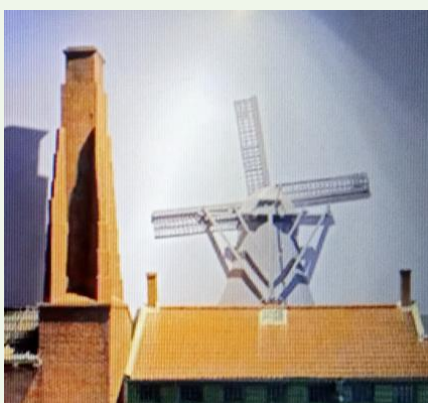
De wieken van Pelmolen de Hondeman konden bij de overgang naar elektriciteit gesloopt worden.

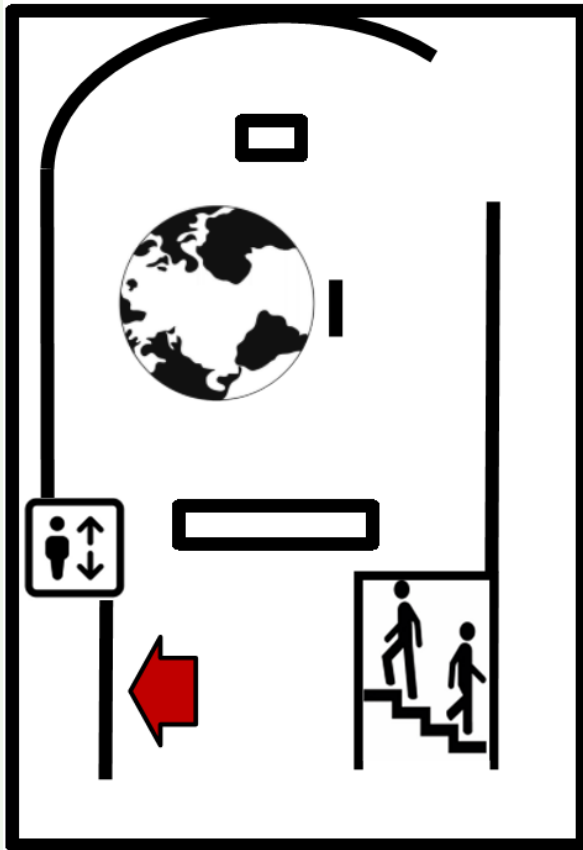
De rest van de molen bleef in gebruik.

Houtzaagmolen De Vlijt werd omgebouwd tot stoomzagerij.

Door de stoommachine ontstond het vreemde beeld van een schoorsteen bij een molen.

Rauwe tijden

Het lot van de molenaars was niet te benijden: lange werkdagen en karig loon.

De weinige genoegens die men kende waren een snuifje tabak, een stevige borrel en de jaarlijkse kermis.

Te zien zijn:

- een duwslee

met mast en zeil om goederen te vervoeren bij strenge vorst.

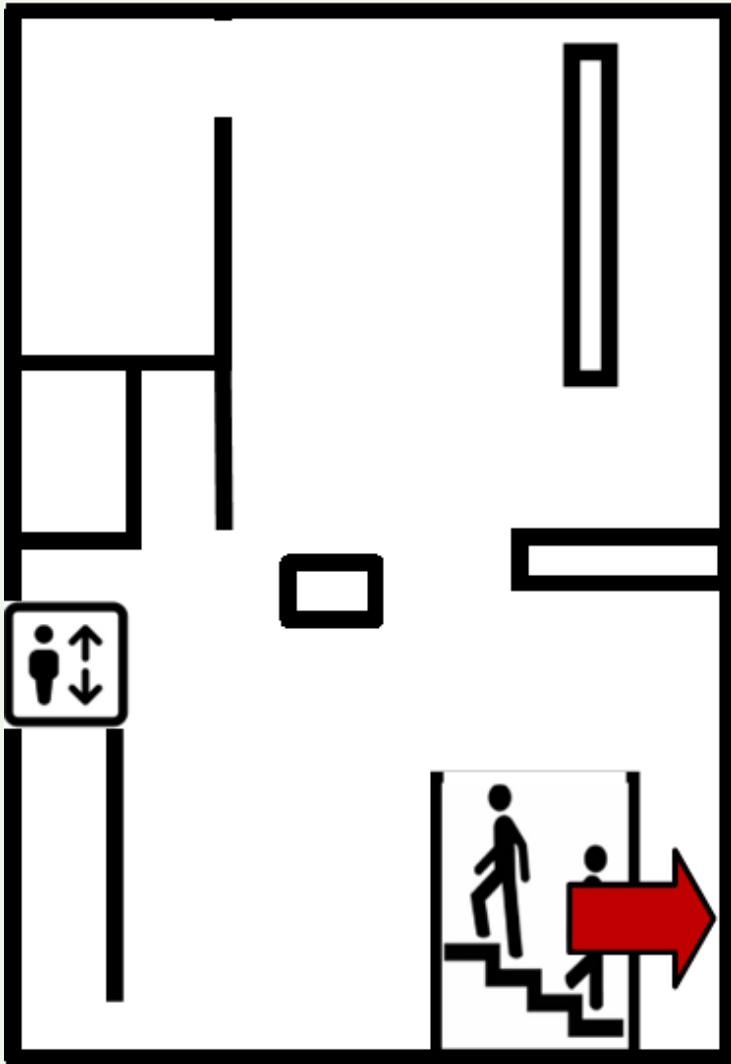

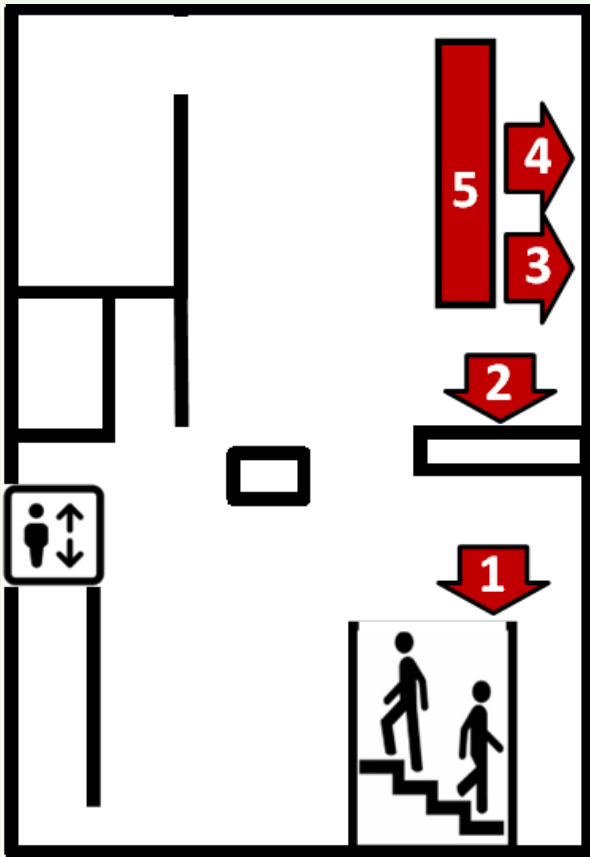
- werkkleding van de molenaar
- een plankje om turf te dragen
- toogslede
- kanis, een ijzeren pot waarin het warme eten werd meegenomen.
- tabaksdoos met vuursteen en vuurslag
- een mosterdblik
- een pot voor maken van loodwit
- sjacherzak (eenvoudig spelletje)
- een zakflacon voor drank
- een aardewerken kruik

BOVENVERDIEPING

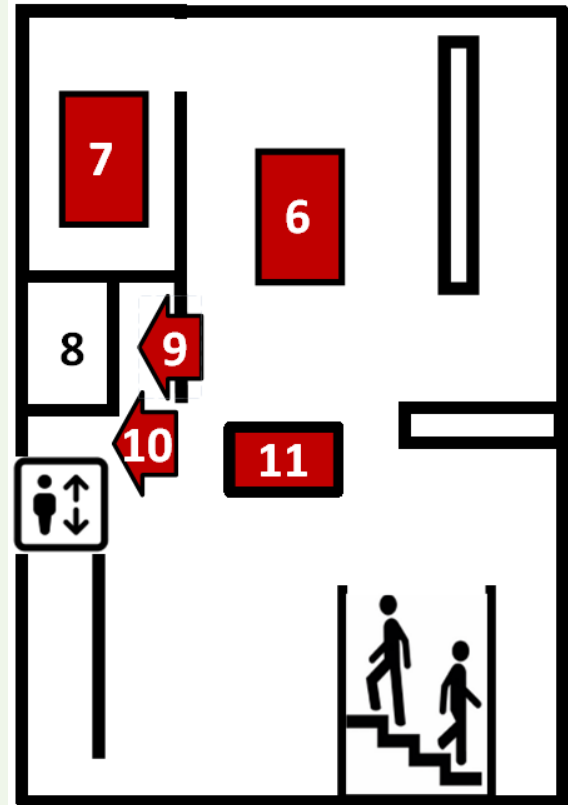

Naast de trap hangt mooimakersgoed dat daadwerkelijk op speciale dagen tussen de wieken heeft gehangen.

- 1. Bekijk vanaf hier de collectie molenschilderijen.**
- 2. Koffie en thee automaat: munten bij de balie.**
- 3. Flora in de Kalverpolder**
- 4. Fauna in de Kalverpolder**
- 5. Even zitten en genieten van het uitzicht.**

6. Wisseltentoonstelling
7. Filmzaal
8. Privé
9. Naamborden van molens
10. Zelfportret Frans Mars
11. Model houtzagers

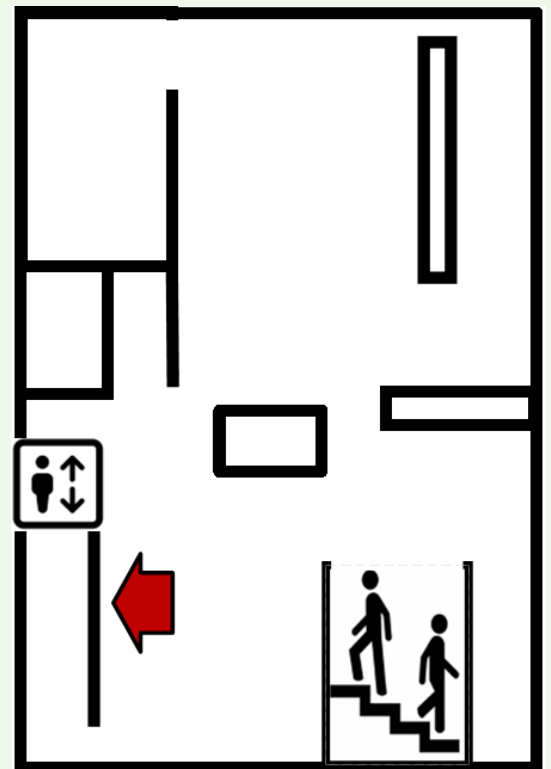

In Amsterdam werd er nog lang met de hand gezaagd. De Zaanstreek kon tot grote bloei komen door de toepassing van de krukas in de houtzaagmolen, bedacht door Cornelis van Uitgeest.

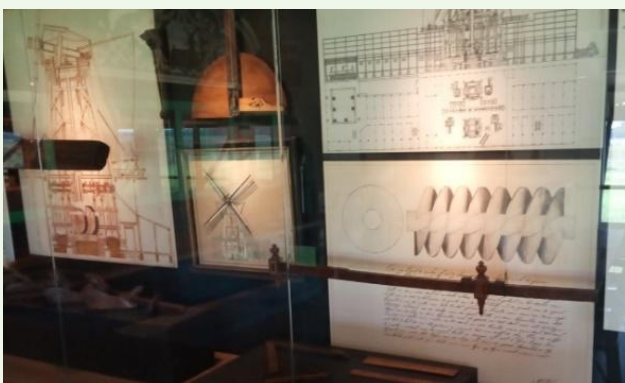

Molenmakers

Maquette van
molenmakerij Gorter
in Wormerveer

Onderdelen van de molen werden op de werf gebouwd, gemerkt, uit elkaar gehaald, vervoerd en op locatie weer in elkaar gezet.

Tekeningen en gereedschappen, gebruikt bij het bouwen van molens.

Blader door het geanimeerde boek en zie de modellen bewegen:

(van links naar rechts) houtzaagmolen, kantstenen en hennepklopper.

Kantstenen zijn zware natuurstenen, afkomstig uit België. Zij werden gebruikt om oliezaden en verfstoffen te malen.

Dwaal verder rond in ons museum.

Veel plezier.

Voor meer info: